

Дужности савремене јеврејске жене.

Сви људи који су размишљали о просвећивању народа, о његовом моралном, интелектуалном и материјалном подизању, долазили су увек до једног закључка: напредак народа зависи од васпитања нових нараштаја, васпитање деце зависи у првом реду од матера. Према томе, и јеврејски народ, ако жели добру будућност себи и својим потомцима, треба да се стара пре свега да просвети женску децу.

Поред дужности и послова, већих и мањих, тежих и лакших, које човек и жена морају свако у свом кругу да врши, и поред основних моралних начела којима нас религија учи, свака од нас треба да изабере као главну водиљу у свом животу начело: радити стално на свом усавршавању. Ми морамо постати дубоко свесне да није довољно само школско образовање, или, што је понајчешћи случај, само површна монденска углађеност, на којима се престаје да ради чим се стекне диплома или муж. Ми се морамо стално, непрекидно да усавршавамо, и то не само у младости него кроз цео живот. Многобројни су послови које може да врши жена, бескрајна је област човекове мисли и уметности, а тек колика је недокучна моћ природе. Зар није најлепши позив на земљи да у часовима кад смо посвршивши своје најпрече послове, слободни, да се предамо упознавању тих величина? Нека нам сваки наш слободан тренутак буде служба науци, лепоти или љубави. У том сталном стремљењу ка врхо-

вима, у том учестаном контакту с њима, дух нам се шири, оплемењује, постаје богатији и способнији да схвати суштину свега. Са те висине, сићушне светске бригае и незгоде, које обичном човеку изгледају непремостиве и свирепе, чине нам се безначајне, а многе наше амбиције изгледају нам таште. Поред тога, што више ствари упознајемо, ми их у толико брже и лакше разумевамо, наша осећања нам се претањују, живље вибрирају, а као што је познато, у колико човек јаче и више осећа, у толико му је и живот интензивнији и испуњенији. Тачна је она духовита реч: кажи ми за колико и за које се ствари интересујеш, па ћу ти рећи ко си. Зато се грозничаво старајмо да нам ниједна лепота, ниједна вредност овога живота не промакне а да нисмо бар ватрено пожелели да је домашимо, кад већ не можемо, нажалост, све да обухватимо. — То стално пењање на више подједнако је значајно и за човека, као и за жену, али пошто жена, већ самом својом улогом у животу, утиче јаче и дубље на своју околинину, то је ово уздизање за њу, можда, важније него ли за човека. Како се ми дивимо средини у којој постоји већи број таквих људи; та они, вршећи свој благотворни утицај, подижу високо њен ниво. Замислите шта би значило дом у коме би царовала таква жена, замислите нараштаје које би подизале такве мајке.

Поред ове дужности према себи и околини, ми дугујемо много и средини и народу где живимо. Ми ћемо му се моћи одужити највише љубављу и оданошћу. Та ми ову земљу волимо, она је наша домовина. Ми смо се у њој родили, ми смо за њу привезани свима нитима своје свести, својих успомена и снова. Ми смо заједно с њом патили, ми смо се заједно с њом радовали, ми се заједно с њоме надамо — та ми не познајемо другу. Тој земљи одужујемо се, ако у своме кругу, где нас је судба поста-

вила, вршимо своје дужности исправно, у њену корист, и ако у својој околини будимо жељу да јој користе и да је воле. Сем тога, јеврејске жене из предратне Србије, имају данас једну деликатну дужност. Велики је број Јевреја који су, тек после светскога рата, ушли у састав наше државе. Они су, можда, генерацијама навикавани да другу државу сматрају као своју, — као, уосталом, и њихови југословенски суграђани. Ми не сумњамо да ће они, са својим хитрим јеврејских оштроумљем, схватити брзо да само у срећи и напретку ове државе лежи и њихов спас. Јеврејске жене, пак, преко својих женских организација, а и иначе, у личном додиру, треба да утичу од своје стране, да до тог зближавања и срођавања са нашом земљом дође што пре.

На крају да поменемо још једну нашу дужност, која, ма да долази на крају, не значи да је најмање важна. Напротив. Ми смо деца ове земља, али ми смо и чланови једне веће заједнице — целокупног Јеврејства. Ми морамо у својој кући и у својој околини да радимо, такође, на подизању јеврејске националне свести. Бити прави родољуб земље у којој живимо, и бити добар Јеврејин — не искључује се. Та једно човечје срце тако је сложено, и шта све оно може да обухвати! Љубав је чудна сила, и што човек црпе више из ње, она постаје све моћнија. Дакле, жене морају и у том погледу да претходе примером. Јеврејске жене су, и иначе, кроз столећа вршиле једну тешку дужност: одржавале су у својој деци јеврејски дух. То су оне постизале на тај начин што су брижљиво неговале традицију и веру. Од данашњих жена, међутим, тражи се нешто више: тражи се да оне подижу свесне националне раднике. Јевреји не треба више да зазиру ни од кога, они треба свуда да се афирмирају као Јевреји. Та ако икоји народ, то смо ми који имамо да се поно-

симо својом историјом и особинама којима нас је Бог обдарио. Та ми смо човечанству дали великане ума и срца, његове свеце и бога: Мојсије, пророци, Христос, деца су нашег народа. Јеврејство није ни до данас изнурено. Највећи представници савремене мисли човекове такође су Јевреји: Ајнштајн, Бергсон, Фројд. Зато ми жене треба најпре да упознамо саме све манифестације духа изабранога народа, како бисмо се њиме дичиле, како бисмо га волеле, и како бисмо у својој деци будиле ту љубав. То ћемо постићи ако приђемо озбиљном изучавању језика, историје, прошлости, обичаја и предања, књижевности, уметности и идеала јеврејског народа. Сем тога, ми сви знамо да смо ми савременици једног од најзначајних тренутака јеврејске историје, да присуствујемо ударању темеља обновљене јеврејске домовине у Палестини. Мали је број жарких идеалиста који тамо иду да је начине цветном као што је некад била, мали је број прогањаних мученика који у њој траже скровишта. Од нас се тражи незнатна жртва: да им омогућимо тамо живот, и да својом лептом допринесемо подизању обетоване земље. Јеврејске жене треба и у том покрету, као и у свем другом корисном и лепом, да узму жива удела. Многобројна друштва и организације могу нам служити као ослонац у тој делатности.

То су, *grosso modo*, најпрече дужности савремене јеврејске жене. Ако их она буде савесно вршила, будућност нашег народа може постати чак сјајнија него што нам је била прошлост.

Београд.

Паулина Лебл — Албала.